

DE POSTRYDER

DER PROVINCIË LIMBURG.

De **POSTRYDER** verschijnt s'dingsdags, s'donderdagdags en zaterdagdags.
 Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boek-drukker
 uitgever van dit blad. groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
 Alletoezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd
 zyn.

Het abbonement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad.
 " " " " " " " " 8 fr. buiten " " " " " " " " " " " "
 Een blad afzonderlyk " " " " " " " " 20 centimen.
 De aankondigingen, per drukregel " " " " " " " " 15 " "
 De reklamen " " " " " " " " 25 "

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk
 uit te drukken of dezelve in den **POSTRYDER** alleen, of wel ook in
 het fransch blad, te **COURRIER DU LIMBOURG**, moeten opgenomen
 worden. Deze laatste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren
 gegeven geniet voordeeligere conditiën.

TONGEREN, DEN 8 NOVEMBER.

De koning heeft verleden jaer, by de opening der Kamers, in zyne troonrede gezegd:
 « De vryheid van leenen op intrest, reeds aengekomen by de herziening van het strafwetboek door de afschaffing der straffen voor woeker, zal definitief bekrachtigd worden door een wetsontwerp dat u zal worden aengeboden.»

Dit ontwerp zal, naer men zegt, binnen kort aen de beraedslaging der Kamers worden onderworpen.
 Van een anderen kant meldt men, dat er verscheidene wetsontwerpen op staethuishoudkundige kwestieën, waervan er dit jaer veel gesproken is, het Wetgevende korps in den aenstaende zittyd zullen worden voorgelegd. Men noemt onder de byzondersten, het ontwerp van hervorming der wet van 1807, betrekkelyk den intrest taks en eene wet, waerby de lysesdwang wordt afgeschaft.

Naermate de dag der opening onze Kamer van Volksvertegenwoordigers nadert, houdt men zich met die gebeurtenis meer en meer bezig. Ofschoon de opening van den zittyd zonder troonrede zal plaats hebben, en dat men zich by gevolg aen geene veropenbaring te verwachten heeft, toch wordt zy met buitengewoone belangstelling te gemoet gezien. Van beide kanten bereidt men zich tot den strydt.
 De ministeriëlen en hunne dagbladen, hunne voorgaande gedragslyn getrouw, verwaarloosen niets om de konservatieve party in den geest van het volk te benadeelen; zy gaen noch voor logen, noch voor laster achteruit.
 Sedert eenige dagen trachten zy te doen gelooven, dat de leden der minderheid verdeeld zyn, dat de oneenigheid onder hen heerscht. Gelukkig zyn dit allemaal uitvindsels, en niemand laet er zich nog door bedriegen. Nooit was er meer eendragt tussehen de leden der regterzy. Zy treden ten stryde zonder vrees, even als zonder zweitsery, maer vastberaden om regt, vryheid en vooruitgang te verdedigen.

Van oneenigheid gesproken, de ministers zyn verre van tot akkoord te zyn. M. Tesch wil volstrekt zyne portefeuille afstaen; hy is de machiavellieke politiek zyner kollega's moede. In eene vereniging donderdag faetsleden door de ministers gehouden, heeft de minister van justicie zyn ontslag aengeboden en drong er op aen, dat het zou aenveerd worden. Doch M. Frère deed hem verstaen, dat de toestand des kabinets op dit oogenblik te moeijelyk, te zeer gespannen is om zich van de medewerking en den bystand des heeren Tesch te kunnen onthouden. Na eene lange discussie en sterk aendringen, heeft hy er in toegestemd, voorloopig aen het hooft van het departement van justicie te blyven.

M. Chazal zou ook liever te Pau blyven dan zich met de zaak-Pauwels en het polemiek de Lannoy op de maeg voor de Kamers te moeten aanbieden. Men verzekert, dat de minister van oorlog ziek zal blyven, tot dat M. Frère hem uit den slag zal getrokken hebben.

Een tweede gedeelte van het belgisch-mexikaensche korps maekt zich gereed, om den 14 dezer maend naer St-Nazaire te vertrekken.

De ministeriele dagbladen hebben reeds veel gewag gemaekt over al de wonderen, die wy van het ministerie in den aenstaenden zittyd mogen verwachten. Het schynt inderdaet dat de ministers ons dingen voorbereiden, die alle verwachting zullen te boven gaen. M. Rogier, by voorbeeld, heeft een wetsontwerp opgemaekt, by hetwelk hy drie milioen zal vragen voor het bouwen eener fregat en twee oorlogsbrikken. Men denke niet dat ik scherks: het is zeer ernstig. Het wetsontwerp is reeds gereed en door den Koning ondertekend. Men ziet het, de militaire uitgaven zullen merkelyk vermeerderd worden.

Het vlaemsch in de Kamer.

Men leest in den *Bien Public*:

Men meldt dat er, van de eerste dagen af des parlementairen zittyd, een redetwist in de Kamer zal plaats hebben over de vlaemsche kwestie. De laeste *mercuriale* van M. den prokureur-generaal de Bayay, zal tot aenvangspunt dienen aen dien redetwist, aen welke M. de Baets, vertegenwoordiger van Gent, en M. de Laet, vertegenwoordiger

van Antwerpen, een werkzaam deel zullen nemen. M. de minister van justicie zal aenzocht worden zich te verklaren nopens de wyze, op welke by het gebruik der vlaemsche taal in de regterlyke zaken verstaet: men zal hem ook in de noodzakelykheid stellen, desengaande de noodige maetregelen te nemen, om op eene volkomener wyze de vryheid van taal en het regt van verdediging te vrywaren.

Amerika is zeker wel een wonderlyk land. Niettegenstaende de groote en drukkende lasten welke aen al de Staten der Unie, door den oorlog worden opgelegd, vergeten zy de uitgaven van openbaer nut, en vooral die voor het onderwys niet — wel wetende dat het onderwys de grondslag is van de toekomstige kracht en groothed.

De dagbladen brengen ons een bewys aen wat de gemeenten in het noorden van Amerika voor het onderwys der jeugd doen: Philadelphia telt ongeveer 600,000 zielen en nog eene maend geleden stemde de gemeente een millioen dollars (5,250,00 francs) voor de oprigting van nieuwe scholen, en tot in 1862 had de Staet aen zyne scholen eene som van 2,900,501 dollars (15,800,000 fr.) besteed.

Het gouvernement komt om zoo te zeggen, in die uitgave niet tusschen. In de hooger genoemde som was het gouvernement voor 500,000 dollars betrokken, en dit hoofdzakelyk voor het afstaen van gronden, waerop de scholen gebouwd werden.

Men ziet, voegt er een blad by, dat het stelsel in Amerika, grootendeels berust op de plaatselyke hulpmiddelen, hetgeen teemael de decentralisatie is — een stelsel dat men in Amerika uitgebreid, terwyl men het in Europa, en vooral in België, teemael wil vernietigen en vervangen door een soort van liberalismus, welk niets is dan een gemaskeerd despotismus.

Het hof van assisen der provincie Brabant heeft zich de gansche verledene week bezig gehouden met de beschuldiging van doodslag gedragen tegen den heer Marcq, landbouwer-eigenaar te Baisy-Thy by Nyvel.

De 4 july was de betigte met zyne knechten in eene weide bezig waervan hy het vruchtgebruik meende te hebben. Glibert die er even veel regt aen dacht te hebben, verwittigde Marcq dat hy onmiddelyk een wagen ging doen komen om het hooft weg te halen, en hy gaf aen zyn schoonzoon die de zoon van den betigte is, bevel om de peerden aen te spannen. Onmiddelyk begaf Marcq zich naer huis, en kwam er met geladen geweer van tereg.

Zoodra hy den wagen van Glibert zag aankomen, ging hy er na toe, en verhoed den knecht een pas verder te maken. Glibert kwam by en gaf den knecht bevel om vooruit te gaen.

Na legde Marcq het geweer aen de schouder en riep nog twee maal: Wilt gy vooruit komen? Ja, antwoordde Glibert, en onmiddelyk ging het schot af. Glibert had nog de kracht om zynen stok naer het hooft van Marcq te werpen, maer viel onmiddelyk daarna om niet meer op te staen.

Zaterdag avond is Marcq tot vyf jaren opsluiting veroordeeld alsmede tot alle kosten van het proces.

Te Berne in Zwitserland is verledene week een ander groot proces gepleit geworden. Een vermaerde dokter, genaemd M. Demme, was betigt van een zyner zieken, den koopman Trumpy, vergeven te hebben. De vrouw van den overledene zat naast Demme op de bank der beschuldigen, als zynde medeplichtig aen den moord. — M. Demme stond op het punt met de dochter van Trumpy in huwelyk te treden. De betigte beweert dat er zelfmoord maer geen misdaed plaats gehad heeft.

Doktor Demme en Mevrouw Trumpy zyn vrygesproken.

Het proces Muller is zaterdag te Londen geeindigd geworden; phtig verklaerd van den moord begien op den heer Briggs, is Muller tot de doodstraf verwezen.

Hoei, 4 november. — De wynoogst in den omtrek onzer stad is ten einde. De opbrengst is een halve oogst, van tamelyk goede hoedanigheid. Het zal, wel is waer, wyn van 't land zyn, doch meer dan een lekkerbek weet den goeden witten wyo van Hoei te waerdeeren, die twee of dry jaren in de flesch is. De hoetsche wynbouw is oud.

Er bestaet een charter van de IXe eeuw, waerby Lodewyk de Goede aen de monikken van St-Huibrecht, in de Ardennen, de gifte doet van eenen wyngaard naby het kasteel van Hoei.

— Een ongehek, veroorzaekt door de gaz, is op de vaert van Charleroi voorgevallen. Een schipper met eene lanteern over zyn schip gaende, dat met kolen geladen was, zag zich eensklaps door vlammen omringd. Het was de gaz welke de kolen uitwaserden, die had vuer gevat. De schipper werd zyne kleederen, baerd en hair verbrand. Zyn toestand baert veel onrust.

— De heer Maju stelt zich voor in België, en vooreerst te Brussel, eene uitvinding van professor Pepper, te Londen, te exploiteeren, die bestaet in de voortbrenging, door middel van zekere toestellen, van beelden die den uitvinder *spoken* heeft genaemd. De engelsche en hollandsche bladen spreken met verwondering van die beelden, die antwoorden, zich bewegen, gaen, komen, enz., juist als waren 't menschen. Alles is zoo goed nagebootst, wesenatrekken, kleederen, enz. dat de toeschouwer er als verbluft by staet, en wel bang zou worden als hy zich niet by tyds herinnerde dat het enkel een mekanisch spel is.

— Men schryft uit Engies by Bergen, de volgende byzonderheden aen een blad van Bergen, betrekkelyk de wreede misdaed in die gemeente gepleegd:

» Een der zonen van den heer Em. Caudron, schepene te Engies, voerby een geburenhuis gaende, hoorde dat de herbergier bezig was met zyne vrouw te mishandelen. Hy trad binnen met het inzigt dien man, gekend voor een slechten kerel te bedaren. Nan zelyks was hy in huis, toen de woestaerd hem een mes, dat hy in de hand hield, in de borst stootte. De dood was oogenblikkelyk.

» Het is onmogelyk de droefheid der familie te beschryven, toen zy die droevige tyding vernam. Geheel de gemeente is in verslagenheid gedompeld.

» De schuldige, terstond aengehouden, is in de handen van het geregt.

— Een treurig ongeval heeft eene eerlyke familie van Brugellette (Henegouwen) in den rouw gedompeld. Zaterdag morgend was een jonge kneep, metseldiener, met zynen vader aen het werk by den watermolen van den heer Crepy, en was den molen gaen zien draeijen. Te naby gekomen zynde, werd hy door een der wielen ingedraeid. De vader, die verdwyning van zyn kind bemerkende, liep ter zynere hulp, doch het was te laat; de kleine ongelukkige was verdwenen. De maelder deed onmiddelyk den molen stil leggen. Eenige oogeblikken later ondekt men tussehen den muer en de wielen van den molen het afgrysselyk verminkte lyk van het kind.

— Wy lezen in de dagbladen van New-York:

Eene vrouw, zoo groot als een tamboer-majoor, zoo spierkrachtig als Herkuel, en in lichamelike behendigheid een gymnastiekmeester evenarende, is eenen der dagen van de laeste week voor een politiegeregtshof gebragt geworden om, onder een welklamsing voorwendsel, twee mannen te hebben afgerost. Hare intleggingen niet voldoende genoeg zynde veroordeelt de regter haer tot vier dagen opsluiting, en beveelt aen twee mannen der policie van ze naer hare cel te vergezellen. Het is de moeite niet, zegt de vrouw, ik weet waer ze is. En de magistraet aen de mannen tekenen gedaen hebbende haer eventwel te vergezellen, snapt de veroordeelde, door eene snelle en verstandige beweging, eenen man onder elken harer armen, en met dezen dubbelen last geladen, verlaet zy statig de regterszael, zeggende:

« Aengezien zy my moeten vergezellen, welaen, ik zal ze niet lostaten!»

— Uit Bresloo (Polen) schryft men, dat in het dorp Nieder Adelsbach een huis is afgebrand, waerby twee dochters van den bewooner, een van 17 en een van 9 jaer in de vlammen omkwamen, terwyl het weinig scheelde of ook de moeder en een kind van een half jaer waren mede verbrand.

De brand was door een 15 jarigen stiefzoon gesticht. Deze, die zyn leermeester sedert eenige dagen outloopen was, wilde zich op zyn stiefmoeder, die hem streng behandeld had wreken en stak dus eene hoeveelheid hout aen, op een bakhoven liggende, nagenoeg onder de kamer, waerin zyne beide zusters sliepen.

— Men schryft uit Pesth, 28 oktober:
 Dezer laeste dagen is het oudste regtsgeding van Hongarië geeindigd. Dit proces had tussehen de familie Hun-gaday en Borankay plaats. Het duerde sinds honderd en tachtig jaer, en de Septemvirale Tafel heeft ten voordeele der familie Borankay beslist welke in bezit van het betwiste voorwerp is.